

THE IMPORTANCE OF USING PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES IN BIOLOGY CLASSES

Tairova Zebo Suyunovna
Samarkand city 51st school Biology teacher

Annotation

This article provides information on the use of pedagogical technologies in biology lessons and the role of interactive methods in improving the effectiveness of lessons.

Keywords: Pedagogical technology, interactive methods, "Fish skeleton", "Wheel", "Brainstorming", "Insert", "Debate", "Problem situation", "Case study", "Venn diagram", "The fifth is redundant", "Cluster", "Scheme", "Comparative dictation"

Bugungi kunda barkamol avlodni shakllantirish masalasi davlat siyosati doirasiga ko'tarilgan masala bo'lib, uni amalga oshirish jarayoni hisoblangan o'qituvchilar faoliyatini samarali tashkil etish va takomillashtirish, ilg'or pedagogik texnologiyalarni dars jarayonida qo'llash zaruriyatini belgilaydi. Bizga ma'lumki, ta'lim jarayoniga ilg'or pedagogik texnologiyalardan innovatsion va interfaol metodlarni tadbqiq etishga qiziqish tobora keng tus olmoqda. Interfaol metodlar ko'p bo'lib, ularning dars mavzusining xususiyatlari hamda ko'zda tutilgan maqsadlarga muvofiq tanlash, o'quvchilar yoshini e'tiborga olish va tegishli tayyorgarlik ko'rishlari zarur. Interfaol mashg'ulotda ishtirok etish uchun o'quvchilarning tayyorgarliklariga o'ziga xos talablar qo'yiladi, bular mashg'ulotda faol ishtirok etish uchun zarur bilimlarni o'zlashtirganlik, muloqotga tayyorlik, o'zaro hamkorlikda ishlash, mustaqil fikrlash, o'z fikrini erkin bayon qilish va himoya qila olish ko'nikmalari rivojlanadi. Shu sababli hozirgi kunda biologiya darslarida ham interfaol metodlardan keng foydalanib dars o'tish, o'quvchilarni to'liq o'quv jarayoniga jalb qilish tobora takomillashib bormoqda. Biologiya darslarida innovatsion texnologiyalarni qo'llash dars samaradorligini va o'quvchilar qiziqishini yanada oshiradi.

Bizga ma'lumki, biologiya fani 5-9-sinflar kesimida o'tiladi. Turli sinflarda har xil yoshdagi bolalar o'qiydi. Darslarda bolalarga beriladigan topshiriqlar bolaning yoshiga qarab, psixologik jihatdan yondashgan holda berilishi kerak. Biologiya darslarida ilg'or pedagogik texnologiyalarni quyidagi metodlarini qo'llash mumkin.

5-6-7 sinflarda biologiya fanini o'qitish davomida darsda "Bliss-so'rov", "Aql charxi", "Chaqmoq savollar", "Zanjir" metodlari va "Arra", "Uyasini top" "Venn diagrammasi", "Beshinchisi ortiqcha", "Klaster", "Sxema" metodlarini va "Raqamlar tilga kirganda", "O'rgimchak to'ri", "Domino", "So'z ichidan so'z toping" o'yinlarini dars o'tish davomida qo'llab borish mumkin.

8-9-sinfda Biologiya fanini o'qitishda dars jarayonida "BBB", "Raqamli diktant", "Baliq skeleti", "Charxpalak", "Aqliy hujum", "Insert", "Debat", "Muammoli vaziyat", "Keys-stadi" "Har kim har kimga o'rgatadi" "Qiyosiy diktant" kabi interfaol metodlarni qo'llash o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini va muammolarni hal qilish, masalalar yechish malakasini oshiradi. Masalan:

1- Nazorat topshirig`i "Qiyosiy diktant" texnologiyaning o`quvchi namunasii

1. Botanik M. Shleyden va zoolog T. Shvann. 2. R. Virxov. 3. A. Levenguk 1680 yil. 4. I. Guk. 5. Ya. Purkine 1839 yilda. 6. B. Braun 1831 yild. 7. Yo. To`raqulov. 8. J. Hamidov .

Kashfiyotlar	1	2	3	4	5	6	7	8
Protoplazma								
Qizil qon tanachalarini								
Sellula								
Hujayra nazariyasi								
Hujayrasiz hayot yo`q								
Hujayrada yadro borligi								
Mikroskopni ixtiro qilgan								
To`qima tushunchasini fanga kiritgan								

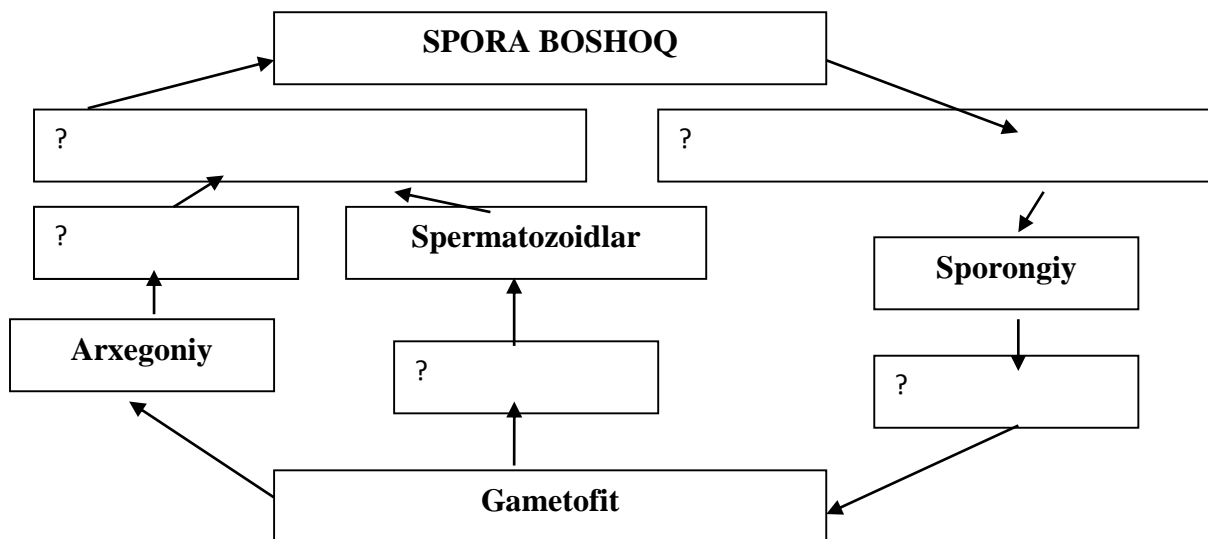
1- Nazorat topshirig`i "Qiyosiy diktant" metodining o`qituvchi namunasi.

1. Botanik M. Shleyden va zoolog T. Shvann. 2. R. Virxov. 3. A. Levenguk 1680 yil. 4. I. Guk. 5. Ya. Purkine 1839 yilda. 6. B. Braun 1831 yild. 7. F. Stelluti . 8.

Kashfiyotlar	1	2	3	4	5	6	7	8
Protoplazma					+			
Qizil qon tanachalarini			+					
Sellula				+				
Hujayra nazariyasi	+							
Hujayrasiz hayot yo`q		+						
Hujayrada yadro borligi						+		
Mikroskopni ixtiro qilgan							+	
To`qima tushunchasini fanga kiritgan								+

2- Nazorat topshirig`i. "Sxema" metodining o`quvchi namunasi

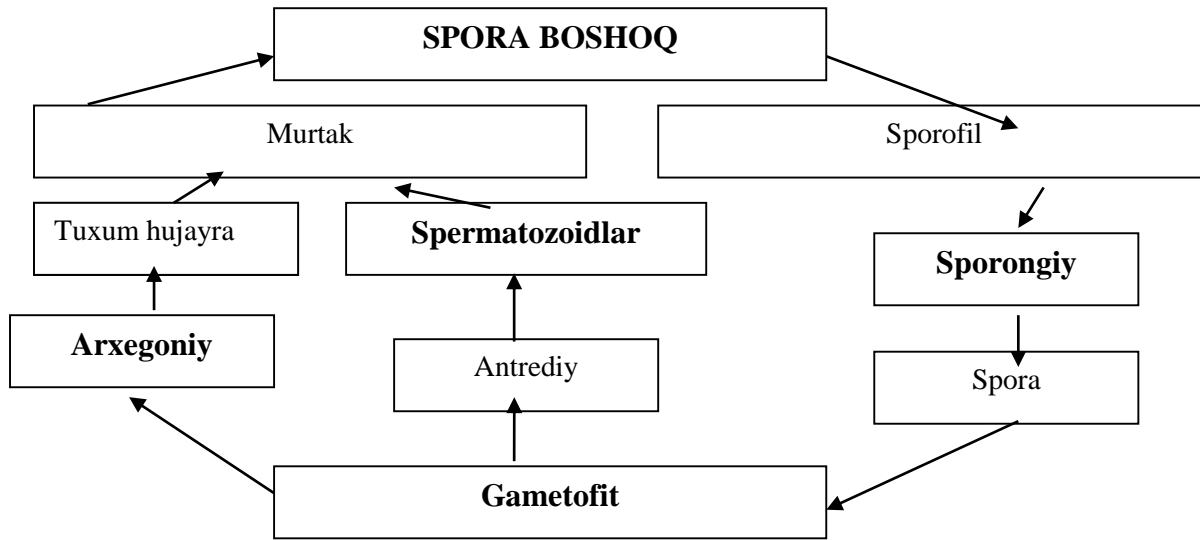
Qirqquloqning hayot sikli aks ettirilgan quyidagi sxemani to`ldiring

2-Nazorat topshirig`i "Sxema" metodining o`qituvchi namunasi

Qirqquloqning hayot sikli aks ettirilgan quyidagi sxemani to`ldiring

Interfaol metodlar asosida o`tilgan dars an`anaviy darslardan ko`ra yaxshi samara beradi. O`quvchilar ongida saqlanib qoladi, hamda ularning musatqil fikrlashga undaydi. Bugungi kunda pedagoglarga oldiga qo`yilgan asosiy talab, keng fikrli, jamiyat ravnaqi uchun munosib hissasini qo`sha oladigan, har tomonlama kuchli, bilimli o`quvchilarni tarbiyalashdan iboratdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O`zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017 yil 6 apreldagi "Umumiy o`rta va o`rta maxsus, kasb-hunar ta`limining davlat ta`lim standartlarini tasdiqlash to`g`risida"gi 187-sonli Qarori
2. Tolipova J.O., Umaraliev M.T., Abdurizaeva S. Botanika darslari (O`qituvchi kitobi) Umumiy o`rta ta`lim maktablarining biologiya o`qituvchilari uchun metodik qo`llanma. (6-sinf) "Tafakkur" nashriyoti. Toshkent-2016 y.

Muallif(lar)ning F.I.Sh	Tairova Zebo Suyunovna
Sho`ba nomi	Pedagog xodimlar kasbiy ehtiyojlarini aniqlashning innovatsion metodikalari
Maqolaning mavzusi	Biologiya darslarida pedagogik texnologiyalaridan foydalanishning ahamiyati
Lvozimi, ilmiy darajasi, unvoni	Biologiya fani o`qituvchisi
Ish joyi	Samarqand shahar 51-maktab
Telefon (kodi bilan)	+998 97 2891837
E-mail	